Ч. 101. Львів, вторник дня 7. мая (24. цьвітня) 1912. Річник XVI.

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“ виносить: в Австриї:

на цїлий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:

на цїлий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублїв; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублїв; в висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.

Телєфон Редакциї ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — **Редакция, адмінїстрация** і експедиция „Руслана“ при **ул. Хмельовского ч. 15, II поверх.** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередну засторогу.

Реклямациї лише неопечатані в вільні від порта. — Оповістя звичайні приймають ся по ц 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

Република, соціялїзм, атеїзм.

(X) Соціялїстичні проводирі випирають ся завзято, особливо, у віруючих і в монархічно настроєних кругах, начеб то коли небудь з міродатного боку соціялдемократичного сторонництва вказувано републику, соціялїзм і атеїзм яко три головні цїли, котрі остають із собою в найтїснїйшій звязи.

Загляньмо отже раз до актів нїмецкого парляменту (26 засїданє з 31. марця 1881. року, стор. 657.), а найдемо там можливо найдокладнїйше пояснене з власних уст Бебля і так сказатиб подвійне, з покликанєм на давнїйший єго вивід з р. 1872., коли то він на 45. засїданю з 17. червця 1872. (Reichstagsacten 1872. стор. 1081) промовляв в сій справі. Але останьмо при 1881. роцї, коли то Бебель в промові своїй супроти звичайного говорена про соціялдемократию рішучо піднїс справедшні основні єї змаганя і говорив дословно так:

„Я хочу ще одно навести Що соціялдемократия, як вчера тут намагали ся виказати, в своїм єствї є демократична, а правильнїйше — републиканьска, соціялїстична і атеїстична, не треба так далеко глядїти на се доказу. Мінїстер потребував лише взяти акти парляменту і там заглянути до моєї промови з 1872. р, коли я був одиноким представником сторонництва. Розходило ся тодї о розпорядок в справі закона про видаленє ѣзуїтів. Я тодї вже говорив проти сего виїмкового закона і очивидно голосував проти него, я поборював се змаганє з одного боку яко зовсїм недобре, а з другого боку яко не ведуче до цїли, а моє окреме становище мотивував я тим, що поборюю сей закон, хоч стою як найбільш ворожо супроти послів з центра, а особливо супроти сеї части духовеньства. Я тодї заявив і тим закінчив свою промову: **ми змагаємо** на полїтичнім полї **до републики**, на економічнім до **соціялїзму**, а на тім, котре нинї називають релїґійним полем, **до атеїзму**. (Слухайте! ага! — на правицї). Так, мої панове, чи се для вас нові річи? Яж вам перед тим говорив, що я приймаю за се, що до нас відносить ся, повну і всю одвічальність і, як бачите, я не відклонюю її“...

Супроти такої автентичної заяви можна сояі виробити попляд про соціялїстичних аґітаторів і проводирів. А не треба забувати, що наші рускі т. зв. радикали також явно признавали ся в „Громадскім Голосї“, що радикальна програма та сама що соціялдемократична.

Недавна заява послів Трильовского і Левка Бачиньского про привіт архікнязя в Коломиї відповідає зовсїм тим змаганям.

Йосиф II. чи Ян Казимир?

(З нагоди сьвяткованя мнимої 250-лїтної річницї ѣствованя львівского унїверситету).

Вступ.

(?) Дня 20. сїчня 1911 р. минуло 250 лїт від виставленя дипльому, котрим польский король Ян Казимир уфондував 1661 р у Львові академію. З ріжних зглядів відложено одначе сьвятковане сего ювілею аж на конець мая сего року (1912). Само сьвятковане такого ювілею не булоб нїчим дивним, колиб не то, що зарівно академічний сенат як і инші стовпи польскої суспільности рішили сьвяткувати єго яко 250-у річницю ѣствованя нинїшного унїверситету ім. цїсаря Франца I., вважаючи властивим основником сего унїверситету короля Яна Казимира.

І ось заходами академічного сенату має появити ся „Księga pamiątkowa ku uczczeniu 250-tej rocznicy założenia Uniwersytetu Lwowskiego przez króla Jana Kazimierza“; Ягайлоньский Унїверситет має взяти офіцияльно участь в ювілейнім обходї; комітет докторів Львівского Унїверситету має вибити в честь „Króla założyciela“ ювілейну медалю з єго погрудем і іменем (хоч звісно, що є ще й инше толковане інїциялів на монетах сего короля „I. C. R.“ чим „Ioannes Casimirus Rex“ — а іменно: „Incipit Calamitas Regni“!) та взиває докторів сего унїверситету до складок на портрет сего короля; Рада міста Львова фондує катедру істориї полуднево-східної Европи; поодинокі польскі учені посьвячують свої твори „Wszechnicy Lwowskiej na dzień jubileuszowy dwóchsetpięćdziesięcioletniego istnienia“.

Не будемо займатись тут питанєм, чим руководились сьвічники польскої суспільности утотожнюючи нинїшний Львівский Унїверситет з колишньою Академією Яна Казимира: чи розходить ся тут о бажане, здобути Львівскому Унїверситетови бодай половину лїт ѣствованя Ягайлоньского Унїверситету, чи щоби наперекір твердженю україньско-руского народу, що Львівский Унїверситет, заснований монархом з Габсбурского Дому, є утраквістичний, підчеркнути тим яркїйше єго польский характер? Нам ходить о се: яким правом унїверситет ім. цїсаря Франца I., заснований цїсарем Йосифом II. 1784 р. має бути фондациєю польского короля Яна Казимира, яким чином замісць 127 лїт ѣствованя побільшає ся се число аж до 250?

I. Академія Яна Казимира і польска суспільність XVII. столїтя.

Дня 20. сїчня 1661 р. завдяки заходам Ѣзуїтів видав король Ян Казимир дипльом, в котрім висловив волю, „ut Collegio Leopoliensi Societatis Jesu Academicae dignitatis accessio Nobis annuentibus fiat, titulusque Universitatis deferatur“ та зрівнав сю нову інституцию в правах і привілеях з Ягайлоньскою Академією (Finkel—Starzyński: Historya Uniwersytetu Lwowskiego I., str. 21—22).

Пригляньмо ся, як приняло се дїло „Króla-Założyciela“ сучасна польска суспільність XVII. ст. (в тодїшнім розумінню сего слова)? (Дані вибераємо з підставових праць Finkel-Starzyński: Hist. Uniw. Lwowsk. I. ст. 19—30 і Załęski: Jezuici w Polsce III. 1. ст. 140—158 і III. 2. ст. 785 і 800—822).

Звісно загально, що конституция Варшавского сойму 1633 р. признала право патронату Краківскої Академії не самому королеви, як було давнїйше, але королеви і Речіпосполитій communicative (Volumina Legum III. ст. 378), що конституция тогож сойму з 1635 р. признала монополь научаня тійже академії, а фондувати нові ѣзуїтскі колеґії вільно було лише „cum consensu Rzeczypospolitej“ (ibid. ст. 407). Звісно також, що в конституциї Варшавского сойму з 1659 р. в справі Гадяцкої угоди на заложене рускої академії в Києві (свого часу твердив львівский „Przegląd“, що Русини нїколи свого унїверситету не мали!) позваляє „Jego Królew. Mć. y Stany Koronne“ що на заложене й другої рускої академії позваляє „Jego Królew. Mć. Pan nasz Młciwy y Stany Koronne y W. X. L.“ (ibid. IV., ст. 298). Так отже на заснованє нової академії треба було згоди не лише самого короля, але й згоди станів коронних.

Цитуючи згадані конституциї, так пише Ѣзуїт о. Заленский (III. 1. ст. 140—141): „W takich warunkach starać się o otwarcie akademii, czy w Poznaniu, czy we Lwowie, było wielkim błędem, a jednak popełnili go Jezuici jeszcze trzy razy: za Jana Kazimierza 1661, za Jana III. 1678, i za Augusta III. 1758, zawsze z porażką swą i zawstydzeniem, a niepotrzebnem rozjątrzeniem umysłów przeciw sobie. Rozumieli snać dobroduszznie, że sejmiki i sejmy, które prawa i przywileje krakowskiej akademii uważały za integralną część praw całej rzpltej, dozwolą na uszczuplenie monopolu nauczania, nadanego akademii 1635 r. i na „koekwacyą“ jej z akademiami jezuickiemi, że, co więcej, przyznać zechcą milcząco, iż zamojska akademia, filia tamtej, jest niewystarczająca, a dla Rusi potrzeba gwałtownie akademii jezuickiej we Lwowie.“

Річ очивидна, що Краківска Академія мусїла вважати уфондоване Львівскої Академії нарушенєм своїх прав і тому виступила з протестом проти Львівскої Академії. Краківска Академія найшла серед польскої суспільности як найгорячійше попертє в

Лев Толстой.

Виправа.

(Дальше).

II.

На другий день о четвертій годинї рано полковник заїхав по мене. Мав на собі старий, витертий мундур, лезґіньскі широкі сподні, білу баранячу шапку і через рамя неособлившу, азийску шаблю. Біла шкапа, на якій сидїв, бігла опустивши голову і вимахуючи рідким хвостом.

Не вважаючи на се, що постять полковника була не лише так мало войовничою але й не гарною, мальовало ся в нїй однак стілько рівнодушности для цїлого окруженя, що будила мимоволї пошану. Я не дав єму ждати ані хвилї, зараз сїв на коня і разом виїхали за браму кріпости. Полк випередив нас о яких двіста сяжнїв і видавав ся якоюсь чорною, одностайною масою. Лише на вид вилискуючих як густі голки баґнетів, можна було догадати ся, що се була піхота Іноді ухо підхоплювало звуки жовнїрскої пісні, бубна і прекрасного тенора провідника хору шестої компанії, яким я захоплював ся нераз єще в кріпості.

Дорога провадила серединою глубокого і широкого яру, берегом невеликої річки, яка саме виляла. Над нею лїтали стада диких голубів; то сїдали на каміннім березї, то знов злїтали в гору, заточували колеса і щезали у віддалї.

Сонце ще не показало ся, але верхи по правій сторонї були вже в повнім сонїчнім сьвітлї. Сїре і біляве каминє, жовто-зелений мох і кущі дереня та сибірского вяза зарисовували ся з пречудовою виразистостю і пластикою в прозоро-золотім сьвітлї сходу. За се друга сторона і сам яр, покриті густою мракою, були вогкі, мрачні і творили невловиму мішанину барв блїдо-лїлїевої, майже чорної, темно-зеленої і білої. Просто перед нами, на темнім блакитї овиду, з незвичайною ясностю рисували ся яскраво-білі, матові маси снїжних гір з їх дивовижними, але в найменших подробицях гарними стїнами і зарисами. Свердї, пільні коники і тисячі инших комах прокинули ся у високій траві і наповнили воздух своїми невгомонними голосами. Здавало ся, що в ухах дзвонить безконечна скількість маленьких дзвіночків. Воздух пах водою, травою, мракою, словом, пахло чудовим, лїтним вчасним ранком. Полковник закресав огню і запалив люльку. Запах самбрутального тютюну і губки видав ся менї незвичайно приємним. Ми їхали боком дороги, щоби скорше дігнати піхоту. Полковник видав ся більше задуманим ніж звичайно, не випускав з уст даґестаньскої люльки і що крок підганяв пятами свою шкапу, яка колишучись з одного боку на другий, полишала за собою ледви слїдний знак в мокрій високій траві. З під самих її ніг, з тим голосним шумом крил, на який мимоволї пробігає дрож мисливого, зірвав ся старий бажант і звільна підлїтав в гору. Полковник не звернув на него найменшої уваги.

Ми вже майже дігнати полк, коли нараз почули за собою тупіт ґальопуючого коня і в тій самій хвилї перелетїв коло нас гарний і молоденький хлопець в офіцирскім уніформі і високій папасї. Зрівнавши ся з нами, він всьміхнув ся, кивнув головою до полковника і махнув нагайкою... Я став тільки завважати, що з особлившою ґрацією він сидїв в сїдлї і держав повід, що мав гарні, чорні очи, топкий носак і вус, який ледви висипав ся. Менї особливо подобало ся в нїм се, що не міг здержати усьміху, бачучи, як єго подивляємо. Се одно вказувало, що мусїв бути дуже молодим.

— І куда він гонить? — пробурмотїв невдоволено полковник, не випускаючи цибуха з уст.

— Хто се такий? — запитав я.

— Хорунжий Алонїн, офіцир з моєї компанії. — — Прибув з полку недавнїйше як минулого місяця.

— Він певно перший раз бере участь в виправі — запитав я.

— Тому то він такий урадований — відповів полковник, киваючи в задумі головою: — молодість!

— А якжеж тут не тїшити ся? Розумію, що для молодого офіцира мусить се бути дуже інтересним. — Полковник мовчав через хвилю.

— Тому то й говорю: — молодість! — промовив знов басом. — Чого тут тїшити ся, не маючи досьвіду? Походиш, братку, частїйше, то й перестанеш тїшити ся Ось нинї, припустїм, є нас в походї двайцять офіцирів. Не минуче котрогось забють або зранять. Нинї менї, завтра єму, а позавтра третому; і чогож тут тїшити ся?

(Дальше буде).

Справленє похибки: В попереднім фейлетонї в 7. стрічцї від кінця замість: „носив простий жітун“ має бути: „курив простий тютюн“.

своїй боротьбі з Єзуїтами. Посли краківского воєводства і галицкої землї внесли до варшавского ґроду протест проти ерекційного привілею Львівскої Академії. В цїлім краю порушено публичну опінїю. Місто Львів виступило також проти Єзуїтів: посадник і радні впевняли в листах ректора Краківскої Академії, що не опустять єї справи. Заворушив ся цїлий „senatus populusque Leopoliensis“. Проти нової академії виступила також Академія Замойска і римо-кат. львівска капітула. З виїмкою чотирох епископів (Пражмовского, Тшебіцкого, Станїслава Сарновского і Уейского) решта епископату і всї капітули були по сторонї Краківскої Академії. „O tem powszechnem usposobieniu kleru i szlachty powinni byli wiedzieć Jezuici, i z niem się liczyć, zanim akcyę o lwowską akademię u króla rozpoczęli. Mniemali snać, że je przełamać czy przerobić potrafią; przekonali się na sejmie 1661 r., że nie potrafią — a sejm 1662 r. przekonał ich o tem jeszcze dowodniej“. Так пише Єзуїт о. Заленский (III. 1. ст. 151)! На соймі 1662. р. посольска палата відкинула проект Львівскої Академії значною більшостию голосів, а в сенатї лише згадані чотири епископи промовляли за ним.

Так отже соймне приняв дипльому короля Яна Казимира до конституций!

Між тим Єзуїти почали заходитись около сего, щоби одержати затверджене привілею на Львівску Академію у папи Александра VII. Мемориял підписали лише згадані вище чотири епископи і оден сенатор, иншї сенатори відмовили підписів. В мемориялї подано, що Академії Львівскої бажає собі король і нарід. „Nie można było chwycić się niefortunniejszego środka“, пише о. Заленский (III. 1. ст. 153); „obraził on do żywego szlachtę, która narodem i rządem być się czuła“. Маршалок сойму Ян Вельопольский і 31 послів з Корони і Литви внесли протест до варшавского ґроду:

„Przyłączając się więc do dawnych protestów r. z. zaniesionych do grodu w Warszawie i w Krakowie, oświadczamy, że tej nowej akademii i przywileju od króla J. M. a d m a l e narrata otrzymanego, nie chcemy, ani pochwalamy, ani pozwolić nie możemy i protestujemy, gdyż d z i e j e s i ę t o p r z e c i w formule praw, p r z y z w o l e n i u i w o l i s t a n ó w“! (ibid.) Крім сего Краківска Академія і краківска шляхта внесли до папи контрмемориял, а наслїдок сего був такий, що папа Александер VII. відмовив затверджердженя привілею на Львівску Академію.

Після абдикациї Яна Казимира, видав король Михайло Вишневецкий 1669 р. на коронацийнім соймі завдяки заходам ректорів Краківскої і Замойскої Академії дипльом, котрим затверджував давні привілеї останньої з таким додатком:

„Chcemy i królewskim naszym rozkazem ustanawiamy, ażeby ta akademia zamojska j e d n ą i j e d y n ą b y ł a a k a d e m i ą, j a k o w s z e c h n a u k u n i w e r s y t e t w z i e m i a c h n a s z y c h k s i ę s t w a R u s i“. Wszystkie zaś szkoły, jakiej bądź nazwy, otwarte, lub otworzyć się mające, przeszkadzające tejże studya jeneralne, oprócz początkowych szkół parafialnych, w obrębie 12 mil od akademii zamojskiej, na wzór akademii krakowskiej, s u r o w o z a b r a n i a m y“ (i b i d. ст. 156).

„Tak więc ubocznie z a m k n i ę t a została Jezuitom droga do lwowskiej akademii, i n a d a r e m n i e próbowali ją sobie otworzyć w lat prawie sto potem“, кінчить о. Заленский свої уваги про першу фазу заходів Єзуїтів о Львівску Академію (i b i d e m).

(Дальше буде).

Зоспільнене чи народне жидівство?

(Конець).

В попереднім числї зазначили мк, що між жидами є два сторонництва, з котрих одно змагає до зіспільненя (ассиміляциї), друге до народного жидівства. Дивним способом погляди визначних личностий, недавно оповіщені, заявляють ся за теориєю зіспільненя. Др. А. Ляндсберґ, сам народовець жид з переконаня, устроїв анкету, щоби дізнати ся, яке становище мужі науки і инші умові поваги займають в справі зіспільненя і сионїзму. В тій цїли предложив він такі питаня:

„1. Які є можливі наслїдки (в умовім, политичнім і народогосподарскім зглядї) на случай зіспільненя всїх жидів з підмогою переходу або мішаних супружеств?

„2. Які є можливі наслїдки (в однім з тих зглядів) на случай здїйсненя сионїзму: а) для держав без жидів, б) для сионїстичної держави.

„3. Що стане ся, наколи не здїйснить ся ані 1, ані 2-га точка? Чи можна сподївати ся боротьби, і яка се буде боротьба? Отже чи можна бажати 1, 2, або 3-тої точки?“

Відповідь на сї питаня появила ся книжкою п. з. „Judentaufen“ (München 1912, Georg Müllers Verlag). Се не першина, що такі погляди про жидівску справу появляють ся в видї книжки. Перед більш як 20 роками видав C. E. Klopfer п. з. „Zur Judenfrage“ (München 1891, I. F. Lehmann) зібрані в сїй справі погляди (у нас видав перед кількадесяти роками посол Теофиль Мерунович розвідку „Żydzi“).

З наведеної в горі книжки можна впевнити ся, що лише мала часть запитаних відважила ся висловити щиру правду і щирі переконаня, а закривала свої переконаня милозвучними і високопарними фразами про гуманність і справедливість. Можна всїляко думати про антисемітизм, однак він неперечно є, і то не тілько, як вільнодумне дневникарство все запевняє, лише в найнизших верствах, але й в осьвічених, хоч тут він не приберає таких яскравих і різких видів. Дивно отже виглядає, що на 29 осудів виданих на горішні питаня, лише оден признає се щиро, хоч можна би се у власних кружках знакомих провірити его єствованє. У відповідях на горішні запитаня обминали отже запитані сю справу. І нїчого дивного, запитані є або универс. професорами, або письменниками і не хотять наражувати ся вільнодумним часописям. Отже булиб лїпше зробили, колиб були зовсїм мовчали.

Як довго отже жидівство держить монополь вільнодумного дневникарства, то така анкета випаде все в користь зіспільненя, бо оно не терпить сионїзму, котрий псує інтерес вільнодумному дневникарству.

Але щиро висловив ся лише Hermann Bahr, котрий свій осуд кінчить так:

„Зіспільнене видаєсь менї тому неможливим, бо думаю, що ані Нїмцї, ані жиди не бажають его, а жидівска держава є можлива, бо Нїмцї не будуть проти того виступати, а жиди єї бажають і нїякий жид їй не буде приневолений до сеї держави піти. Нинїшнїй стан є нестерпимий, бо многі жиди нарікають на гнобленє і покривдженє своїх прав, а навпаки Нїмцї бачать своє єствованє загроженим. Коли буде жидівска держава, і буде там пристановище для жидів, тодї жиди і Нїмцї будуть отверто проти себе виступати, не так як тепер, де одні і другі думають, що їх душа поносить шкоду“.

В тім годить ся Бар з Зомбартом, котрого осуд є на чолї книжки, бо він є тепер найбільш покликаним видавати осуд в жидівских справах. Зомбарт виступає ще сьмілїйше за Сионом, як Бар і пише:

„Менї здає ся, що між жидівскими зіспільниками є богато таких гнучких тихолазників, котрі не бажалиб бути поміченими, і все запевняють, що они не є сионїстами і не були. Лишаючи се на боцї, що така политика тушованя є страшно глупа (жидам таким не вдасть ся виперти ся жидівства, а відпекуванєм они не приєднають собі прихильности чесних нежидів); але се псує характери і виховує фарисеїв. Бо можна щирого жида ненавидїти, але его поважати. А я бачу значінє народно-жидівского руху, котрий проявляє ся живо між молодежю, передовсїм силу образованя характеру, котра ще й в тім проявляє ся, де єї змагань що до змісту не подїляють. Той рух витворює характери, щирі серця і ясні очи, а се є річи, котрих вартости в наших часах не треба маловажити. Хто одушевляє ся якоюсь справою, сей є більше поважаним чоловіком, як той, що лише дбає про „інтереси“.

Він не хоче дожити докору, що боїть ся показати свою краску і запевняє, що „жидівство з его предметовим житєм культурним не є єму надто симпатичне, а нїмецка культура для него о много милїйша“. Се звучить троха дипльоматично, але нинї і до вияви такого зізнаня треба відваги.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всїх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

НОВИНКИ.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Сави муч.; римо-кат.: Флявії. — В середу: руско кат.: Марка еванг.; римо-кат.: Станїслава.

— **Довірочні збори львівских Русинів** в университетскій справі відбули ся вчера о 6. год. по полудни в льокали товариства „Львівска Русь“. Явило ся 280 представників нашої інтелїґенциї і міщаньства, між котрими було більше як 100 власників реальностий і камениць та більших підприємств, які одноголосно запротестували проти русиноїдної ухвали львівскої ради міскої в университетскій справі.

Зборам проводив о. сов. А. Стефанович, а реферат виголосив др. Е. Озаркевич і на его внесенє ухвалено 3 резолюциї, в яких зібрані домагають ся від правительства як найскоршого основаня руского университету і то у Львові, висказали признанє укр. клюбови за его щирі заходи в университетскій справі та ухвалили вислати депутацию Львовян до Відня, яка має представити рішаючим чинникам, що одиноким містом в Галичинї для украіньского университету є Львів, та здемаскувати потурнаків, спольщених Нїмців і Чехів, яких вислала львівска рада міска до Відня з протестом проти украіньского университету у Львові. До депутациї вибрано: проф. Р. Залозецкого, дир. д-ра С. Федака, о. крил. І. Чапельского, проф. В. Шухевича, д-ра Е. Озаркевича і В. Ґресяка.

Сподїємо ся, що львівска орґанїзация не закінчить тим своїх заходів проти нетактовної компромітуючої та з материяльного зглядy шкідної для міста ухвали ради міскої. Проти неї треба внести писемний протест до видїлу краєвого і ради міскої, заосмотрений підписами Русинів, управнених до голосованя при виборах до ради і оплачуючих міскі податки себто властителїв реальностий, купців, промисловців, сьвящеників і урядників, а також і жидів, котрі в інтересї культурного і материяльного розвою міста радо годять ся на основанє нашого университету у Львові.

На найблизшу неділю належало би скликати публичне віче, та загалови Львовян у властивім осьвітленю представити нечуваний в культурнім сьвітї поступок львівскої репрезентациї міскої.

Надїємо ся, що та справа знайде відгомін і в чужій пресї, та стріне ся з належним осудом культурних народів.

— **Архікнязь Карло Франц Йосиф** прибуде в Зелені сьвята враз зі своєю женою архікн. Зитою до Львова і замешкає в намісниківскій палатї. На їх честь відбудуть ся принятя у намісника, у ґр. Ст. Бденього і кн. Любомірского.

В суботу перебув архікнязь одну годину у Львові, куда прибув з кількома офіцирами полку драґонів з Коломиї, щоби представити ся корпусному командантови. По представленю відїхав архікнязь назад до Коломиї.

— **Цїсар** удїлив комітетови будови церкви в Йосифівцї, тернопільского повіту запомоги в квотї 200 К.

— **Яка рада проти православної аґітациї?** В „Русланї“ подали дописцї сеї часописи способи, якими можна запобічи ширеню православя в Галичинї. Є то позитивні ради, з котрих кождий сьвященик-русофіл повинен скористати, наколи хоче увільнити ся від замітy, що не пособляє ширеню православя. Пощо роздирати нїби з розпуки одїж над православною пропаґандою, пощо умивати руки від сего дїла і приписувати его украіньскій аґітациї, як се робив о. др. Дорожиньский в „Przegląd-ї“, пощо вкінци робити ся тамованим, як факти аж занадто публично бють по лици русофільских миротворців. Докажіть дїлами, що лежить вам на серци справа католицка в краю. Розяснїть через ряд неділь на проповідях парохіянам добре, що таке схізма, католицизм, унія, яка рїжниця між православєм а католицизмом, викажіть наглядно, що схізма релїґія фалшива, єретицка, що душу веде на вічну згубу, поясніть житє сьв. Йосафата, закладайте у себе товариства Апостольства Молитви до Серця Іс. Христа, розкиньте між нарід брошуру о. Лежогубского „Де знайти правду“, „Місионара“. Не позволяйте ганьбити своїх собратів Украінцїв і оо. Василиян, виступайте в їх оборонї, уряджуйте місиї з оо. Василиянами. Ось такі дїла зададуть брехню публичній опінїї і змиють у вас закид прихильности для схізми і православя.

Однак дїйсність говорить, що далеко не на тій дорозї є русофільскі сьвященики. Дїйсність каже, що як раз русофільскі сьвященики пособляють православній пропаґандї і то рїжними способами.

До ряду численних фактів публїкованих в „Руславї“ додаю ще кілька, котрі послужать до ілюстрациї сеї прозорої русофільскої политики:

В ч. 5. „Ниви“ підносить о. Заболотний знаменний факт, як то в селї Р. над Днїстром юноша, син сьвященика, накинув ся брутально на Ексц. Митрополита на вічу і що стрінув ся з протестом селянина Косача. Про сего юношу і двох инших юношів, також синів сьвященика русофіла, годить ся замітити, що видко в інтенциях своїх батьків зогиджують, де можуть, католицку Церков і Ексц. Митрополита, уряджуючи формальні крупияти на вічах проти „Поляка і єзуїтского вихованя“. Тому два роки урядили ті юноші при помочи инших ще юношів віче в сусїднім селї, на котрім ухвалили слїдуючі резолюциї: 1) домагаємо ся независимої церкви, 2) домагаєм ся усуненя з престола Митрополита Андрея, бо він латиньщить наш обряд, 3) протестуємо проти знесеня Тайни Митропомазаня і заведеня bierzmowania. По ухваленю ще инших подібних резолюций серед грімких окликів: Ганьба єзуїтскому вихованцеви! замкнено віче. За се удостоїлись царе- і православні подвижники похвал в „Голосї Народа“ і спочили на лаврах, доки знов не повторили подібних віч в инших селах.

Знаменні сї віча тим, що замість политичних резолюций сягають в область церковних реформ і відзначають ся заїлими виступами проти особи Митрополита. Але ще одно знаменне, що сї „віча“ є властиво зібранєм за запрошенями і носять шумну назву віч. Має се подвійну цїль, щоби не звертати уваги староства і щоби бути безпечними перед участникам противної сторони, яка на прилюднім вічу публичнім могла би без перешкоди бути присутною. Се власне та прозора политика, яка підготовлює ґрунт під православє, тихесенько без гомону. Які наслїдки сеї прозорої политики, най послужить факт, що в згаданім селї Р. позваляють собі підпиті парубки викрикувати вечерами рїжні слова на тему: „папа і піп“, в відповідь на проповідь про первеньство папи.

Хоть після прав Божих і людских батько не відповідає за дїла сина, бо батько може бути найлучшим католицким сьвящеником а син найлучшим царе- і православним аґітатором, то всеж таки трудно погодити ся з тим, щоби батько не мав жадного впливу на сина і щоби син робив все без відомости батька.

Наколи такі відносини панують у всїх русофільских сьвященичих родинах, то не диво, що з них много іде до Житоміра, щоби одержати сьвяченє на православного батюшку. Також не пустою є перехвалка „Нового Времени“, що 200 сьвящеників в Галичинї в одній хвилї стане православними при змінї политичних границь. *Також сусїд.*

— **Всепольске віче** проти руского университету, про що ми онодї згадували, відбуло ся вчера в ратушевій салї під проводом презид. Наймана. Референт др. Павлїковский представив в чорних красках небезпеку для польскости Львова, єсли би тут заложено руский университет. В тім самім дусї промовляло ще кількох бесїдників, як Цюхцїньский, Кадий, Тулїє, Щепаньский і Ґломбіньский, почім ухвалено резолюциї проти попертя польским колом справи основаня руского университету, проти осїдку руского университету у Львові, і вкінци, що уступки для Русинів в университетскій чи якій иншій справі належить злучити з виборчою соймовою реформою. Рівночасно на подвірю ратуша відбувало ся подібне віче польских академиків. По вічу всї, старі і молоді, потягнули під университет, викрикуючи по дорозї на адресу Русинів і намісника. Під университетом промовляли звісні всеполяки проф. Ґрабский та інж. Кробіцкий,

взиваючи до вписуваня в члени „Towarzystwa ochrony polskości miasta Lwowa“. Бідний той „польский“ Львів, єсли вже треба єго „польскосцї“ боронити!

— **З україньских „Просьвіт“.** Дня 31. марця відбули ся загальні збори „Просьвіти“ в Каменци подільскім. Зі звіту про дїяльність сего товариства дізнаємо ся, що минулого року мало оно 5 біблїотек-читалень по селах. В самій каменецкій читальнї було 1130 книжок. Постійних читачів було 183 і прочитали они 3.049 книжок. В 1910 р. було 183 читачів, а прочитали 4.469 кн. В читальнї було 18 україньских і 11 росийских часописий та журналів. В щурівецкій читальнї було 130 книжок. Читала їх переважно молодїж. Займались найбільше красним письменьством. В івановецкій читальнї було поверх 120 книжок. Користало з них 30 молодих людий. В печерскій читальнї були 204 книжки. Читали школярі і молодїж в числї 60 осіб. Всїми читальнями завідували парохи-сьвященики. Дня 26. ст. ст. лютня відбув ся в печерскій читальнї лїтературний вечір і панахида в память Тараса, а дня 22. в честь Б. Грінченка. Товариство уладжувало в Каменци лїтературні та лїтер.-музичні вечері. Чисто лїтературних було 4. На них прочитувано реферати: 1) Про Т. Шевченка. 2) Заповіт Шевченка. 3) Етимольоґічні подробицї укр. мови і єї правопись. 4) Критичний розбір творів Коцюбиньского „Що записано в книгу житя“. 5) Про творчість Г. Чупринки. По рефератах були дискусиї. Лїтературно-муз.-вокальних вечерів було 7. Реферати на них були: 1) Народні піснї про кріпацтво. 2) Спільні риси у відродженю словяньских мов. 3) Культурне значінє мови. 4) Про Свидницкого. 5) Про Шерстюка. 6) Про Грінченка. 7) Про Шевченка. Пересїчно було на кождих вечерницях 180 осіб, бо рада ухвалила в осени не продавати більше як 150 білєтів. За минулий рік дало товариство лише одно представленє „Суєту“. В 1911 р. належало до Товариства 185 членів, з яких лише коло 40 осіб мешкає в Каменци.

— **Чи оплачують ся передїли І. кляси при зелїзницях?** Дирекция зелїзниць задумує знести при особових поїздах І. клясу, бо мусить много до неї доплачувати. Розумієсь, І. кл. буде знесена лише при звичайних поїздах. При поспішних буде на дальше задержана.

— **Бавовняник на Українї.** Віддїл хлїборобства при рос. мінїстерстві робить вже 3 роки проби над бавовняними заведенями. Найкрасшими, як переконались, місцями для плеканя бавовняника є полудневі частини Херсонщини і Катеринославщини, днїпровский повіт і цїлий Крим, Кубань і Терщина на північнім Кавказї. На плеканє се моглоб піти до 5 мілїонів десятин землї. Плеканє бавовняника будуть наглядати окремі інструктори. Кождий буде мати надзір над 4 до 5 заведенями. На орґанїзацию закладів призначено сего року 9.250 карб.

— **Сїрниковий монополь.** На основі інформаций, засягнених в компетентнім жерелї, можна заявити, що вісти про запровадженє сїрникового монополю, є зовсїм безосновні.

— **Бійка в бельґійскім парляментї.** З Брукселї доносять, що в палатї послів закинув провідник социялїстів Van der Velde одному членови правительственного сторонництва, підчас нарад над буджетом мінїстерства просьвіти, що він є тихим спільником нечистих дневникарских видавництв. Коли предсїдник не прикликав бесїдника до порядку, кількох членів правицї зачало кричати, а вкінци оден социялїст почав ся бити з якимсь членом правицї. Настав крик, яким був примушений предсїдник перервати засїданє.

— **Крадїж в Росиї.** В почтовім возї в Ташкенцї замічено підчас роздїлюваня почтових пачок, недостачу вартісної посилки, оцїненої на 100.000 рублїв. Замість посилки були два кусні дерева.

— **Засуд в справі гуртового отроєня.** З Берлїна доносять: Онодї скінчила ся ту судова розправа в справі голосних випадків гуртового отроєня метилевим алькоголем. Головного обжалованого, Шармаха, засудив суд за обманьство і переступ приписів о споживних середниках на 5 лїт вязницї, 2.000 марок гривни і дальшу гривну 40 марок. 1.000 марок признано заплаченими відсидженєм слїдчої вязницї, одного з обжалованих засуджено на 2 місяцї, одного на 6 тижнїв вязницї, а одного увільнено.

— **Рівне право до смерти.** З причини катастрофи „Титанїка“ і звичаю, який перемінив ся в право, що в таких случаях вперед всїдають на ратункові човна женщини і дїти, п-ї Laura Aberconway проголошує в „Daily Mail“ рівне право до смерти для обох полів. „Не знаю початку гарної традициї моря, пише она, але думаю, повстала тодї, коли женщини не знали ще штуки плаваня. В хвилї якої катастрофи могли мужчини ратувати ся, а женщини нї, бо не уміли плавати. В тодїшних часах мусїло бути на кораблях мале число женщин. Нинї при подорожи через Атлянтик положенє се зовсїм змінило ся. В тих давних часах плавба відбувала ся лише коло берегів, а тепер на самій серединї моря рівно як і мужчини так і женщини мають мало виглядів до ратунку. Як небудь хотяй почутє обовязку зі сторони мужчин є благородне, однак не можна вимагати того, щоби для слабшого пола гинув сильнїйший. Лишень дїти повинні мати першеньство, бо мають перед собою будучину. Однак теперішна суспільність є так уладжена, що сама женщина є все упослїджена. Чому єї житє має таку вартість? Менї здає ся, що власне меншу вартість. Чому отже при розбитю корабля женщина перша має бути ратованою? Чи може тому, що женщина даючи початок новому житю наражає своє власне? Але ми за се не вимагаємо заплати. Ми сповняємо ту службу радісно і добровільно. Чи є яка женщина, щоби цїнила своє житє висше від болю жертви мужа або сина? Їх житє є нам дорозше від нашого. Корабельні офіцири мають приказ при катастрофах ратувати вперід женщини і дїти, а відтак мужчин. Женщин впихають на човен, при чім говорять їм, що пізнїйше всїх будуть ратувати. Офіцири розлучують жінки, які волїли би умерти разом з мужами. Та розлука є неначе зломанєм серця. Мало є женщин, які були би зависні виратованим парам. Кожда з них волїла би згинути, як ратувати ся за таку цїну. Смертельна борба треває коротко, а смерть є спокоєм. Згадка про тих, що зістали ся на помостї, щоби умерти, є для тих, що пережили катастрофу, смертельною борбою, треваючого до смерти. На кінци ратують ся офіцири. Звідки таке право постановляти, хто має бути виратованим? Всї мають рівне право. Треба ратувати дїтий, але мужа і жінки, без їх волї, не треба розлучати. Можна признати тим геройску пальму, що відкидають ратунок, але не треба говорити, що мужчина з огляду на жертви і любов перевисшає женщини. Жадаємо права при корабельній катастрофі, що ми могли умерти для тих, яких любимо, або щоби подїлити ся з ними судьбою, яка би она не була. — Справдї, дивні погляди сеї панї безперечно суфражистки.

— **Розвиток Зєдинених Держав.** Правительство Зєдинених Держав північної Америки оголосило статистику розвитку тих держав від рр. 1800. до 1911. Що до областної статистики держави мали: в 1810. р. 1,652.330 клм. квадр. поверхнї, в 1810. р. 3,354.630 клм. кв., в половинї минулого столїтя 5,283.000 клм. кв., а тепер 7,833.000. Ще скорше зростало населенє. В 1800. р. було 5 мілїонів, а в 1911. р. 97,750.000; або иншими словами 16 разів більше. Разом зі зростом населеня зростали і державні довги. З початком минулого столїтя було 83 мілїони долярів довгу. Нинї виносить сей довг 1 мілїярд 15 мілїонів. При обчисленю довгу на кождого мешканця показує ся, що тягар державного довгу значно поменшив ся. В 1800. р. випадало на одного мешканця 15 дол. 63 ц. довгу, нинї лише 10 дол. 83 ц. Зате торговля в Америцї дуже скоро розвиває ся. В 1800. р. вивезено з Зєд. Дер. товарів за 71 мілїонів. В 110 лїт пізнїйше за 2 білїони. Імпорт виносив в 1800. р. 91 мілїонів, нинї доходить вже до півтора білїона долярів.

— **Відважним мужчинам женщини.** В Новім Йорцї завязав ся під проводом жінки президента Тафта комітет для збираня між жінками в цїлім краю складок на побудованє триюмфального луку на памятку мужчин-героїв, находячих ся на „Титанїкови“, котрі жертвували своє власне житє, щоби лише виратувати жінок. В складках вільно брати участь лише женщинам.

— **З летництва** Поручник Міттнер взнїс ся в суботу в Wiener-Neustadt на 2000 м. в гору понад Семмерінґом і висїв щасливо в Градцю. Є то перший австрийский летун, який перебув сю нещасливу для летунів подорож.

— **Їдовиті ящірки.** Наука о природї знала дотепер лише деякі їдовиті роди вужів. Однак останними часами викрили в Мексику окремий рід ящірок: heloderma horridum і suspectum, які в долїшній щоцї мають по два зуби цїлком подібні до їдовитих зубів у вужів. Їдь тих ящірок ріжнить ся від їди вужа тим, що перша видаєсь алькалїчною, а друга квасною, однак і одна і друга діставшись до людскої крови, дїлає смертельно через пораженє серця. В Америцї є они дуже небезпечні, але в европейских менажериях не кидають ся зовсїм на чоловіка, видно тому, що не мають у нас, через зміну воздуха, своєї енерґії. Живлять ся сирими курячими яйцями, які дуже радо випивають з ложочок від кави, також їдять кіньске мясо, яке вперед треба поляти курячим яйцем.

— **Гумористичний куток.** (Все було вже в Єгиптї). Оден Єгиптольоґ підкопавши ся під піраміду, найшов звій дроту і твердить, що Єгиптияни вже знали телєґраф. Инший учений копав в тім самім місци і діставши ся 6 м. глубше, чим єго попередник, не знайшов вже дроту. З того отже виходить — подумав собі, що Єгиптяни знали вже телєґраф без дроту.

Оповістки.

— **Іменованя і перенесеня.** Цїсар іменував придїленого до державної надпрокураториї у Львові радника суду І. Калужницкого, першим державним прокуратором в Тернополї з полишенєм єго на дотеперішнім місци і надав державному прокураторови у Львові І. Турек.-Невядомскому титул першого прокуратора.

Мінїстер судівництва перенїс радників краєвого суду і начальників повітових судів: М. Россовского зі Щирця до Львова, А. Соботу з Отинїї до Станїславова; радника краєвого суду: д-ра О. Лашкевича в Золочеві і радника кр. суду і началь. пов. суду А. Ґриґлєвского з Миколаєва до Львова; радн. кр. суду д-ра Т. Плянера з Коломиї до Тернополя; радн. кр. суду: К. Франковского з Бережан до Перемишля і В. Федака з Чорткова до Бережан; іменував повітових судиїв радниками краєвого суду: І. С. Порембальского в Перемишлї до Самбора, заступника державного прокуратора О. Дворяка і пов. судию д-ра С. Варнїцкого в краєвім судї у Львові; повіт. судиїв: Т. М. Ясинецкого в Станїславові для Станїславова, д-ра О. Серковского у Львові в кр. суд. у Львові, І. Масляка в Стрию для Бережан, А. С. Ґерстмана в Дрогобичи до Самбора, І. Ваґнера в Обертинї для Коломиї, Д. Нїментовского з Монастириск для Чорткова, д-ра О. Сандера зі Львова для Самбора, К. Богосевича в Золочеві для Золочева, заступ. прок. Е. Льоренца в Перемишлї для Перемишля і пов. судию К. Сеньковского в Тернополї для Тернополя.

Мінїстер судівництва іменовав радниками кр. суду з полишенєм на дотеперішнім станї повітових судиїв і начальників пов. судів: А. Фединьского в Великих Мостах, д-ра Т. Гоблєра в Рудках, З. Гудзьковского в Судовій Вишнї, В. Чеховича в Рогатинї і С. Ганкевича в Болехові; іменував радниками кр. суду і нач. пов. суду в Калуши заст. прок. д-ра М. Вавшковича в Золочеві; судиями і начальниками повітових судів: заст. держ. прок. В. Яворовского зі Стрия в Щирци, К. Венґровского з Тисьменицї в Миколаєві, судию М. Пюрецкого з Монастириск в Лопатинї, і В. Левицкого з Галича в Отинїї; іменував заст. держ. прок. А. Лєвандовского в Тернополї прокуратором в Тернополї.

Мінїстер просьвіти іменував д-ра Володимира Ґериновича професором учит. муж. семінариї в Самборі.

Телєґрами

з дня 6. мая.

Відень. Дописець „N. fr. Presse“ доносить з Берлїна, що ґр. Берхтольд представить ся цїсареви Вільгельмови з кінцем теперішного, або з початком будучого місяця.

Берлїн. З Медиоляну доносять, що там пішли значно в гору італїйскі цїнні папері, а головно італїйска рента. Се дало почин до здогадів о нових мирових переговорах, і о можливости заключеня мира. Говорено, що Австрия дала початок іменем держав до нових мирових переговорів, які мають добрі вигляди.

Рим. (ТКБ.). В суботу заявив в палатї послів предсїдник мінїстрів Джіюлїтті, що італїйска фльота заняла остров Родос і висадила на сушу віддїл війска під проводом ґен. Амелїо. Вістку сю принято з великим одушевленєм. Дальше заявив премієр, що висаджено також війско коло Калїтеа. Всюди є спокій.

Рим. (ТКБ.). Відчитана в палатї телєґрама звучить: В суботу ранїсько занято остров Родос. Війско під проводом адм. Віялє і віддїл війска під проводом ґен. Амелїо розпочали рівночасно акцию. Воєнні кораблї заняли місце перед островом. Уложений плян з гори висадженя війска на сушу переведено в дїло наперед в заливі Калїтеа; висадженє відбувало ся цїлком спокійно, в порядку. Не було нїгде опору. Була гарна погода.

Царгород. (ТКБ.) Італїйский корабель перетяв в суботу кабель на схід від Радос. Полученє з островом запевнене є при помочи телєґрафу без дроту.

Рим. (ТКБ.). Аґ. Стефанього доносять телєґрафом без дроту, що в суботу о 2. год. по полудни виставлено на Родосї італїйску хоругов.

Париж. (ТКБ). Після вістий з Фезу мав Муляй Гафід назначити французкому послови свого наслїдника, в віцї 12 лїт. Зачувати, що французке правительство жадало вже відповідних заряджень на случай, єслиб Мулєй Гафід на правду сповнив своє слово і абдикував.

Рим. (ТКБ). Віцеадмірал Viale надіслав з Родос з помоста воєнного корабля „Vittorio Emanuele“ слїдуючу депешу, телєґрафом без дроту, під датою 4. с. м. „Я вислав до ґубернатора посла з візванєм піддати ся. Ґубернатор відповів, що не могучи ставити опору, складає свій уряд. Турецке війско цофнуло ся на узгірє, на яке звернено тепер огонь. Тепер перервано острілюванє.

Ґенерал Амелїо доносить через корабель „Regina Margherita“ телєґрафом без дроту 4. с. м. вечер: „Висаджуванє на сушу війска і воєнних материялів розпочато в суботу рано, а скінчено о 2. год. по полудни. В тім часї ми почали воєнні кроки, які примусили ворогів вернути ся до міста. О 7. год. вечером, з причини пізного часу задержали ся Італїйцї о пів години дороги перед містом Родос. Ми мали 5 ранених, а між ними 2 тяжко. Страти ворогів не є звісні, мусять однак бути значні. Ми задержали 50 печий.

Царгород. (ТКБ.) Начальник Триполїсу доносить 2. с. м.: З італїйского бальону до кермованя кинено недалеко до турецкого табору в Санїта бен Аден 16 бомб. Згинув 1 жовнїр і 6 цивільних осіб, між ними 3 дїтий. Того самого дня кинено з иншого бальону кільканайцять бомб на амбулянси Червоного півмісяця в Аціція. Ранено 2 цивільні особи.

Борислав. В суботу згорів закоп „Rokkefaller“, власність британьско-австрийского товариства. Шиб видавав денно 10 ваґонів ропи.

Господарскі, промислові і торговельні вісти.

Комунїкат Краєвого Союза для збуту худоби з торгу у Львові дня 3. мая 1912.

На нинїшний торг зігнано штук: волів 48, бугаїв 27, коров 214, ялівника 141, телят 310, безрог 84; разом 824 штук.

Плачено за метричний сотнар живої ваги с. є за 100 кґ.: за опасові воли від 100 до 110 К, за худі воли від 96 до 98 К; за бугаї від 82 до 107 К, за корови на заріз від 80 до 98 К, за ялівник від 80 до 100 К, за телята 76 до 120 К, за безроги 104 до 116 К.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про цїни збіжа і продуктів у Львові від 19. цьвітня до 5. мая 1912.

	за 50 клґ.
Пшениця	10.70—11·40 К
Жито	8·75 — 9·25 К
Ячмінь броварняний	8·50 — 9·00 К
Ячмінь на пашу	8·00 — 8·25 К
Овес	8·60 — 9.00 К
Кукурудза	0·00 — 00·00 К
Гречка	8·00 — 8·25 К
Горох до вареня	12·00 — 14·00 К
Горох на пашу	0·00 — 0·00 К
Бобик	8·50 — 9·00 К
Конюшина червона	87·00 — 97·00 К
Конюшина біла	110 — 137 К
Конюшина шведска	80·00 — 133 К
Тимотка	65·00 — 75·00 К
Ріпак зимовий	14·50 — 15·00 К
Насїнє конопл.	00·00 — 00·00 К
Хміль старий	300 — 315 К
Хміль новий	00·00 — 0·00 К

Літопись села Несторівці (в Зборівщині).

Написав о. Іполит Барвіньский

б. приходник сего села.

(Дальше).

Названя і скількість простору поодиноких парцель є слїдуючі:

поряд. число	число катастр.	названє ниви	Після нового поміру Поверхність мор.	сяжн.
1	57	пасовиско .	—	475
2	66	город коло дзвініцї . .	—	795
3	307	загуменок (за селом . .	—	1385
4	63	загуменок (на гилках . .	2	55
5	451	під березиною .	4	740
6	508	за Чернецким (гаєм) . .	3	585
7	649	за Костишиним	2	1360
8	683	під соснами .	2	1415
9	780	білкова гора .	2	450
10	801	білкова гора .	14	340
11	802	білкова гора гай	2	1265
12	922	за гаєм а) оден кавалок . .	2	1033
13	922	за гаєм б) оден кавалок . .	2	1032
14	1061	від Плесковець .	1	825
15	1078	від Чернихова .	3	315
16	1164	від Чернихова додаток . .	1	325
17	1171	гора . .	3	1060
18	1183	гора кусник за вивозом . .	—	310
19	1276	гора вивіз .	—	275
20	807	за дубами .	3	426
21		город (коло дому) . .	—	846
22		площа під будівлями (обійстя)	—	800
		Купно . .	56	132

Примітка:

ad 1. Кавалок той під назвою „пасовиско“ записаний єсть вигоном коло церкви зовсїм непридатним. На тім вигонї стоїть дзвініця. Новий катастер порахував душпастировникови з того кавалка річного приходу 25 ц. а. в.

ad 2. Город той також не приносить нїякого приходу, бо яко притикаючий з 2 сторін до дороги, а з 2 до сусїдских мешкань на шкоду єсть виставлений. Приходу з него начислено 1 зл. 89 кр.

ad 3. Нива та протягаюча ся попід городи людскі виставлена єсть на шкоду через кури і худобу.

ad 8. Нива та протягає ся вирост за загуменком за селом і звати ся повинна не „під соснами“ котрі давнїйше може там були, але під липами, котрих маленький лїсок лежить недалеко по правій руцї того поля.

ad 10. Та парцеля в інвентарі параф. під названєм сїножать є записана. Давнїйше були на тій просторони дуби. Однак вирубано їх а просторонь на орне поле обернено. Кусник тої просторони від самої Білковецкої границї до нинї стоїть хащами заріслий (vide Nr. 11). Можна було ся давно дочекати там якої деревини, хоть від біди на який ужиток може служити, але дармо, бо хлоп зараз йно що лучшого і простійшого виросте, вирубає і украде. По тій причинї в Галичинї ще й за 50 лїт не можна буде мати з нивы того приходу, який так красно на папері вирахує ся.

ad 19. Сей кусник виполоч не має нїякої вартости.

З капіталу 200 червоних зр. леґованого послїдним завіщанєм з 1846. Лукії ґр. Комарницкої на улучшенє удержаня тутейшого душпастировника з наложеним єму обовязком правленя щорічного 2 служби Божі за упокій тестаторки. Більше нема тут нїяких фундацийних привілеїв.

Сумаричний отже прихід капелянії Несторовець складає ся з слїдуючих приход:

з піл і городів	94 зл.	40 кр.
„ відсотків леґату	46 „	32 „
„ прав стули	4 „	57 „
Купно	146 зл.	9 кр.
Від того потрунути видаток (Regie Auslagen) монет конв.	9 злр.	2 кр.
остає всего приходу	137 „	7 „
або	147 „	97 „

монет Австр. в.

З тих потручує ще каса податкового уряду приходовий податок за побирані відсотки з капіталу леґатового а решту бракуючу ad congruam (sic!) sustentationem тутейшому капелянови доплачує в скількости 69 зр. 13 кр. в. а.

То єсть так званий сталий прихід душпастирства Несторівці. До недавна ще, так менше-більше до р. 1860, як в попередних статях згадано, можна було мати більший прихід як тут виказаний, іменно з поля і взагалї з господарства, коли хто до того мав охоту і здоровля. Часи були взагалї тодї для рільника приятнїйші як тепер. Не з трудностию було дістати добрих і сумлїнних річних слуг і денних наємників. Також і з худоб ю не було того клопоту що нинї. Хоть ерекция тут не мала власних лїсів, сїножатий і пасовиск, однакож все можна було собі якось радити, так що нї в лїтї нї в зимі не було великої журби з вижившенєм єї. В теперішних лїтах, де кождий обліг поораний, а найменший кусник муравы скопаний, де нї вівця не має що попасти, хиба і лїтом худобу з рук годувати, а так неустанно цїлий рік коло неї ходити і служити, розуміє ся знов хиба самому, бо слуг до вируки дістати годї. А і з церкви був иногдї більший прихід. Парохіянин посїдатель двайцять кілька моргів ґрунту, був засібнїйший як нинї. Частїйше дав на акафист, парастас, службу б. а і не бракло з красних приносів на поминальницї, прежде-освященні сьвята різдвяні, великодні, на празник і инші случайности. Нинї на пару морґах капараючи, кулить ся і часто в дома не має для себе що до губи вложити, а не то, щоб мав ще що і до церкви понести.

Душпастирі Несторовець після порядку хронольоґічного були слїдуючі: Найдавнїйшим душстаровником, о скілько з місцевих приходских книг можна було дослїдити, був якийсь єврей Павел по прозвиску незвісний. В старім требнику тутейшої церкви зараз на першій картинї стоїть наступуюча власноручна записка тогож єрея: „Сія книга рекомая Евхологіонъ купилъ єго рабъ божій священный єрей Павелъ презбитеръ Несторовскій до рукъ своихъ власныхъ на потребу церковную и парохіальную... далъ за него золотыхъ 18, а по смерти моєй необлигую єго никому иншому, только который ставтъ по смерти моєй, на містци моємъ до тогожь престола и храма св. Архістратига Міхайла, села Несторовецъ. А то ся дѣяло року 1717. Подібна записка стоїть також в Октоиху і Трі фологіонї, звідки дізнати ся можна, що згаданим сином Костевим Стефаном, наслїдником Павла, був єрей Шумецкий. Відтак душпастиром найдавнїйшим або первим Несторовець, був єрей Павел, котрий розуміє ся був ще православним попом і сьвідком введенія церковної унії в тутейшій львівскій Архіепархії за Владика Іосифа Шумляньского. Здає ся, що небавом помер коло року 1720. По нїм наступив в душстаровництві вспімнений Степан Шумецкий. Від него заховали ся вже метрики в рускім язицї писані, в котрих під роком 1760. єсть занотована візитация деканьска Липницкого, декана Зборівского. Одна донька сего Шумецкого іменем Любовія пішла за муж за Симеона Зубрицкого, котрий з початку був тут при тестеви коадютором а по смерти тогож пізнїйше „актуальнымъ“ парохом. Друга знов дочка Софія видалась 1750. р. за Михайла Барвіньского, з котрого то супружества — як сьвідчить метрика — під д. 9. цьвітня 1762. родив ся мій дїд Григорий Михаіл Барвіньский (родж. 1721. р.) був сином Филипа Барвіньского з Храбузни, коло Зарудя, а рідним братом в той час в сусїдних Осташівцях душпастируючого Григория Барвіньского, котрого сином був Мартин, бувший архіпресбитер капітули митрополичої і через довгій час вікарій ґенеральний митрополита Михайла Левицкого.

(Дальше буде).

Асекуруйте своє майно від огню в „Днїстрі“!

Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цїлого народу.

Кождий Русин повинен асекурувати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень „ДНЇСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекурацийного, тільки один **„ДНЇСТЕР“**

„ДНЇСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя **селяньских будинків**.

„ДНЇСТЕР“ звертає кождорічний **чистий зиск** своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНЇСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісиї запрошує все двох господарів на оцїнителїв.

„ДНЇСТЕР“ дає підмоги **руским школам і бурсам**, де виховують ся селяньскі дїти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всїх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер“.

Власні фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНЇСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всїх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНЇСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії.

Адреса „Днїстра“: Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

З публичної лїцитациї, походячі нові меблї продають ся по слїдуючих цїнах: Сецесийний кредене К 45, отомана К 26, шафи К 30, спальня К 190 їдальня К 140, столи К 9, уладженя кавалєрскої кімнати К 120, плюшеві сальони К 180. Крім сего чимало образів, крісел, столів, шаф, кредансів, канап, столиків, занавіс і фіранок. — **„ДОРОТЕУМ“ ул. Лїндого ч. 7** (бічна Коперника). По озівє з провінциєю листовне.

УВАГА! Наше підприємство купує і посередничить в продажі меблїв з приватних домів, з конкурсових і спадкових мас — приймає усю обстанову до перехованя. (18—30)

Перша найбільша 25 покоїв богато заосмотрена

Церковна Штука

Торговля дїецезальна в Станїславові

має на складї **церковне і столове сьвітло**, богослужебне ґварантоване **вино**, знамениті вина угорскі і австрийскі, так столові як і витравні; добірні **фелони, хоругви, плащаниці, чаші** монстранциї, лїхтарі, павуки, хрести, **євангелія**, всїлякі **книги** і всї знаряди та прибори церковні.

У своїх власних робітнях

виробляє і направляє церковні і металеві річи. Приймаєть ся до **огневого позолоченя** чаші, монстранциї і т. и.

Цїни умірковані.

Чистий зиск призначений на „Дім сиріт“ і на удержанє українських шкіл: школи народної і видїлової ім. М. Шашкевича, семінариї учительскої і ґімназиї.

Для уникненя навалу перед надходячими Сьвятами просить ся о вчасні замовленя.

Звертаємо особливу увагу на наше найлїпше сьвітло і вино, на його ґуртовну і детайлїчну продажу.

(30)

Ц. К. НАДВОРНІ ДОСТАВЦЇ

П. ЛЯДШТЕТТЕР і СИНИ

МОДНІ КАПЕЛЮХИ ЛЬВІВ ул. Академічна ч. 10.

„Дороговказ для переселенцїв“!

Хто їде в чужину, потребує конечно провідника, бо буде блукати і визискають єго всякого рода ошусти-аґенти.

Такий провідник для наших переселенцїв видало Товариство опіки над нашими еміґрантами:

Руске Товариство св. Рафаіла

у Львові, ул. Коперника ч. 36.

Цїна того правдивого „Дороговказа“ 40 с. Хто замовляє 5 „Дороговказів“ нараз платить 1 К. Грошї на поодинокі Дороговкази найлїпше слати з замовленєм марками в листї.

Руске Товариство св. Рафаіла у Львові опікує ся нашими переселенцями вже від 1907 року, удїлює безплатно всяких інформаций і опіки і роздає кождому безплатно

Карти поручаючі

з адресами мужів довіря по цїлім сьвітї, у котрих можуть наші люди жадати опіки. Товариство стоїть в звязи з Товариствами св. Рафаіла австрийским, нїмецким, американьским-і т. д.: Може отже всюди обставати занашими людьми.

Товариство св. Рафаіла у Львові видає вже другий рік свою часопись для переселенцїв:

Еміґрант,

що коштує 1 К на рік, а членам Товариства розсилає ся даром.

Др. Богдан Барвіньский:

Зїзд галицкого князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзї 1250 р. Історично-критична аналїза. Львів 1901. мала 8° ст. 18. — Цїна 10 сот.

Жиґимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руский. Історична моноґрафія. Жовква 1905 8° ст. XIV+170. — Цїна 2 К.

Прешбурский зїзд в справі спадщини по Бабенберґах. (Причинок до істориї великого австрийского безкоролївя). Львів 1903. 8° ст. 27. — Цїна 30 с.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Цїна 50 с.

Історичні причинки. Розвідки, замітки і материяли до істориї Украіни-Руси. І. Жовква 1908 мал. 8° ст. 170. — Цїна 2 К.

Bogurodzicza dzewicza a історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересї історичної правди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Цїна 20 с.

Історичний розвій імени українъско-рускаго народу. Львів 1909, мал. 8° ст. 41. — Цїна 40 с.

Історичні причинки і т. д. II. Львів 1909 мал. 8° ст. X+94. — Цїна 1 К 50 с.

Оповіданя з рідної істориї. Жовква 1911 8° ст. 190+XXXVI (-53 образки)+2 карти. — Цїна 2 К 20 с.

В справі підручника рідної істориї для I. кляси середних шкіл. Львів 1911. мал. 8° ст. 79. — Цїна 50 с.

I. Шевченко яко „атеїст“ та поет „ненависти“. II. Безіменні „герої“ і їх кертична робота. (Дві відповіди клеветникам Шевченка) Львів 1910. мл. 8° ст. 16. — Цїна 10 с.

Дістати можна в книгарнї Наук. Тов. мі. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Поручає ся

Всечеснїйшому рускому Духовеньству до ужитку свого і церков:

Напівник Церковний

(Ігн. Полотнюка)

поручений Всесьвітл. Митропол. Ординариятом.

Половина чистого доходу зі спродажи, призначена на цїли Руского Товариства педаґоґічного.

Цїна книжки К 3 — оправл. 4 К.

Замовленя слати до Канцеляриї Руского Товариства педаґоґічного у Львові, Мохнацкого 12. 376(12)

ЦЕРКОВНА ТОРГОВЛЯ

„ДОСТАВА“

Львів, ул. Руска 20, — Станїславів, ул. Смольки 1, Перемишль, Ринок 26.

Удержує найкращий вибір всяких церковних річий. — Злучила найлучших артистів для виготовленя іконостастів, престолів, кивотів і др. Приймає у Львові золоченя чаш і всякі направки.

Зєднала досї загальні признанія.

366(80cc)

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковского у Львові.